

VEDLEGG 4**Rapportering på finans- og gjeldsforvaltninga per 31.august 2017**

Finansreglementet seier at fylkesrådmannen 3 gonger i året legg fram for fylkestinget rapport for finans- og gjeldsforvaltninga. Rapporteringa skal skje i samband med tertialrapportering per 30. april, 31.august og ved utgangen av kvart år. Fylkesrådmannen legg no fram rapport om finans- og gjeldsforvaltninga per 31.august 2017.

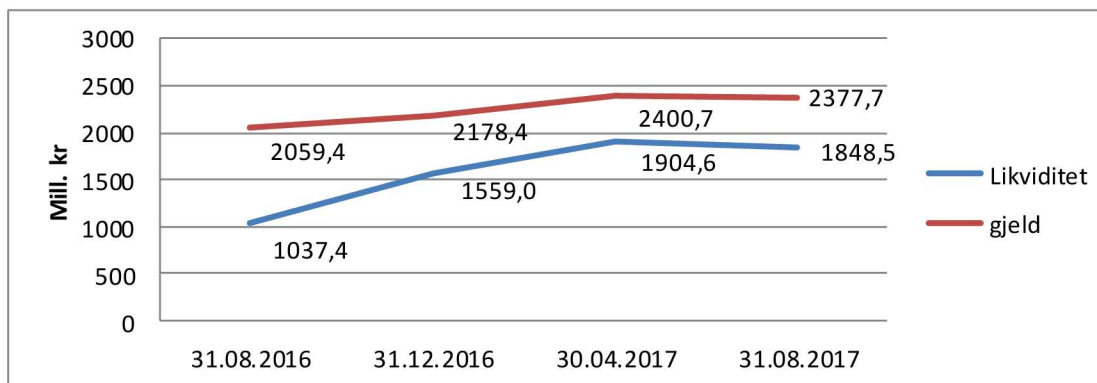
Reglementet omhandlar tre ulike forvaltningstypar:

- Forvaltning av ledig likviditet og andre midlar berekna for driftsføremål
- Forvaltning av gjeldsporteføljen og øvrige finansieringsavtalar
- Plassering og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva.

Når det gjeld langsiktige finansielle aktiva har ikkje finansreglementet plasseringsrammer for dette. Fylkesrådmannen har såleis ingenting å rapportere på denne forvaltningstypen.

Hovudtrekk

Pr. 31. august 2017 har Sogn og Fjordane fylkeskommune ei gjeldsportefølje på om lag 2,4 mrd. kr og ledig likviditet på i overkant 1,8 mrd. kr. Det høge gjeldsnivået må sjåast i samanheng med fylkeskommunen sine ledige midlar. Fylkeskommunen tek ikkje stor risiko i plasseringa av sine midlar, og dei er tilgjengelege på kort tid. Med ledige midlar på i overkant av 1,8 mrd. kr vurderer fylkesrådmannen likviditeten til fylkeskommunen som svært god. Av gjeldsporteføljen er det kun 21 % som er eksponert for renterisiko. Fylkeskommunen har store delar av likviditeten plassert i bank og ei renteendring vil difor i utgangspunktet ha motsatt effekt på dei plasserte midlane samanlikna med ei renteendring på lånegjelda. Renterisikoen må sjåast i samanheng med det fylkeskommunen har inneståande og ein renteoppgang vil få ein positiv innverknad på økonomien i fylkeskommunen på kort sikt jf. risikovurderinga nedanfor. Vidare kjem 28,4 % av gjelda til forfall innanfor dei neste 12 mnd., og medfører at fylkeskommunen er utsett for ein viss refinansieringsrisiko. Denne risikoen vert vurdert fortløpande og må sjåast opp mot likviditeten. Grafen under viser utviklinga i fylkeskommunen si gjeld og likviditet det siste året.

Både gjelda og likviditeten har hatt ein svak nedgang i rapporteringsperioden. Dette skuldast mellom anna avdragsbetaling på lånegjelda.

Rentemarknaden:

I rapporteringsperioden har pengemarknadsrenta (3M Nibor) gått ned og ligg per 31.08 på 0,79 %. Med ein refinansieringsandel på 28,4 % er det 674,5 mill. kr i kortsiktige lån som skal refinansierast dei neste 12 månadane. Fylkeskommunen har fått gode rentevilkår hittil, og utsiktene framover tilseier at rentene fortsatt vil halde seg låge. Norges Bank sitt hovudstyre vedtok å holde styringsrenta uendra på 0,5 % i juni, med bakgrunn i lågare arbeidsløysse og at veksten i norsk økonomi har stabilisert seg. Samtidig har det vore låg prisvekst. Som følgje av stabilitet i veksten i norsk økonomi, er rentebana justert noko opp i høve førre rentemøte. Analysar og vurderingar i pengepolitisk rapport 2/17 tilseier at styringsrenta vert heva gradvis først frå 2019. I rapporteringsperioden har Kommunalbanken sett ned sine marginar på våre serielån, frå 0,7 % til 0,6 %. Per 31.08 er 5 års swaprente indikativt prisa til 1,41 %. Dette talar for at det ikkje

vil vere vesentlege endringar i fylkeskommunen sine vilkår på lån som skal fornyast i næraste framtid.

Rapportering i høve finansreglementet sine avgrensingar

Rammene i finansreglementet set avgrensingar for finans- og gjeldsforvaltninga. Tabellen nedanfor syner om det er avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i reglementet. Første og andre kollonne i tabellen syner ulike parameter og deira avgrensingar i finansreglementet. Kollonne 3 syner status på rapporteringstidspunktet der det er aktuelt, og i kollonne 4 vert det kommentert om det er avvik i høve reglementet.

Finans- og gjeldsforvaltninga	Finansreglementet sine avgrensingar	Status	Avvik
Likviditetsforvaltninga			
Støste enkeltbinding på plassering	Maksimalt 100 mill. kr	-	Nei
<u>Rentefølsemd - fond</u>			
Plassering av kort likviditet	Maksimalt 1 år	-	Nei
Plassering av mellomlang likviditet	Maksimalt 2 år	-	Nei
<u>Andel av forvaltningskapital</u>			
Innskot i bank/kredittinstitusjon	≤ 2%	-	Nei
Eigardel i eit rentefond	≤ 5 %	-	Nei
Risikovekt på papir i pengemarknadsfond	Under 20 % BIS-vekt	-	Nei
Gjeldsforvaltninga			
Durasjon - vekta rentebindingstid	Mellom 1 - 5 år	1,38 år	Nei
Refinansieringsandel innan 12 mnd	Maksimalt 35 %	28,4 %	Nei
Tal lån	Færrast mogeleg, men ikkje færre enn at refinansieringsrisikoen vert avgrensa	17	Nei
Største lån	Maks 25% av den samla låneporteføljen	11 %	Nei
Rentebindingsandel	Mellom 33 % - 66% av netto renteberande gjeld	62 %	Nei

For ordforklaring og utfyllande informasjon om finansreglementet sine avgrensingar sjå finansreglementet med tilhøyrande definisjonsark.

Pr. 31.08.17 er det ingen avvik mellom den faktiske finans- og gjeldsforvaltninga og finansreglementet sine rammer.

Forvaltning av ledig likviditet og andre midlar berekna for driftsføremål

Det vert vist til finansreglementet sitt punkt 6.4. Finansreglementet skil mellom kort likviditet og mellomlang likviditet (midlar som ikkje er forventa nytta innan 2 år). Pr. 31.08.17 har fylkeskommunen 1851,9 mill. kr i ledige midlar, der 600 mill. kr er definert som mellomlang likviditet. Den ledige likviditeten er fordelt på bankinnskot, pengemarknadsfond og obligasjonsfond.

I tabellen nedanfor ser ein utviklinga i avkastninga på likviditeten samla, samanlikna med referanserenta (benchmarkⁱ), for det siste året:

Utvikling i samla avkastning siste 12 mnd. i mill. kr	31.08.2016	31.12.2016	30.04.2017	31.08.2017
Avkastning i perioden	8,2	9,7	10,8	12,5
Avkastning benchmark i perioden	3,7	4,6	5,6	5,1

Fylkeskommunen har fått 12,5 mill. kr i samla avkastning i rapporteringsperioden. Dette gjev ei meiravkastning på 7,4 mill. kr i andre tertial, samanlikna med referanserenta. Auken i avkastninga i perioden, samanlikna med tidlegare periodar, skuldast at vi har hatt ein høgare snittlikviditet i denne rapporteringsperioden. Sett i lys av det låge rentenivået har fylkeskommunen fått relativt god avkastning.

Tabellen under syner fordelinga av den ledige likviditeten pr. 31.08.17. Vidare samanliknar vi den faktiske avkastninga til fylkeskommunen i perioden mot referanserenta (benchmark). Avkastning i % syner kva avkastning dei ulike plasseringsalternativa har hatt i perioden og kor mykje dette vil utgjere per år.

Plassering	Innskot pr.31.08.17		Avkastning i %		Avkastning i mill.kr		
	mill. kr	% -andel	I perioden	P.a	SFJ FK	Benchmark	Diff.
Bankinnskot	1640,5	88,7 %	0,61 %	1,81 %	10,9	4,9	6,0
Pengemarknadsfond	104,3	5,6 %	0,62 %	1,83 %	0,6	0,1	0,5
Obligasjonsfond	103,7	5,6 %	1,04 %	3,09 %	1,0	0,1	0,9
Samla	1848,5	100 %	0,63 %	1,86 %	12,5	5,1	7,4

*Som følge av kjøp av nye fondsdelar (sjå tekst nedanfor) i rapporteringsperioden er avkastninga i mill. kr som vi har oppnådd for obligasjonsfond ikkje samanliknbar med avkastninga i prosent som gjeld heile første tertial.

Størstedelen av bankinnskotet er plassert i vår hovudbank, Sparebank 1 SMN. Grunnlaget for at ein så stor del er plassert i hovudbanken er vurderingar knytt til rentevilkår og risiko på plasseringane. Risikoen knytt til å ha så mykje midlar i ein bank er vurdert som liten og handterbar. Innskota i andre bankar er i hovudsak i Danske Bank der konsesjonskraftinntektene vert innbetaltⁱⁱ. I tillegg har fylkeskommunen om lag 36 mill. kr innestående på eigen bunden skattetrekkkonto.

Vi har i rapporteringsperioden plassert midlar i eit nytt obligasjonsfond, Pluss Obligasjon. Fylkeskommunen har pr. 31.08.17 plassert 104,3 mill. kr av den ledige likviditeten i pengemarknadsfond og 103,7 mill. kr i obligasjonsfond. Fondsplasseringane er fordelt slik:

Kort likviditet, etter finansreglementet sitt pkt. 6.1:

- Pluss likviditet (50,8 mill. kr)
- Pluss Likviditet II (53,5 mill. kr)

Mellomlang likviditet, etter finansreglementet sitt pkt. 6.2:

- Alfred Berg Nordic Investment Grade (53,4 mill. kr)
- Pluss obligasjon (50,3 mill. kr)

ⁱFylkesrådmannen har i si samanlikning med marknadsrenter for bankinnskot brukt gjennomsnittleg 3 mnd. Nibor som referanserente, samt nytta eit gjennomsnitt av samla kortsiktig likviditet i perioden som grunnlag for berekningane. For plasseringane i pengemarknadsfond og obligasjonsfond er det nytta 3 mnd. statsobligasjons-indeks (ST1X) som referanserente.

ⁱⁱ Konsesjonskraftinntektene vert innbetalt i euro (EUR), og ved sikring av konsesjonskraftinntektene vert det også føreteke valutasikring.

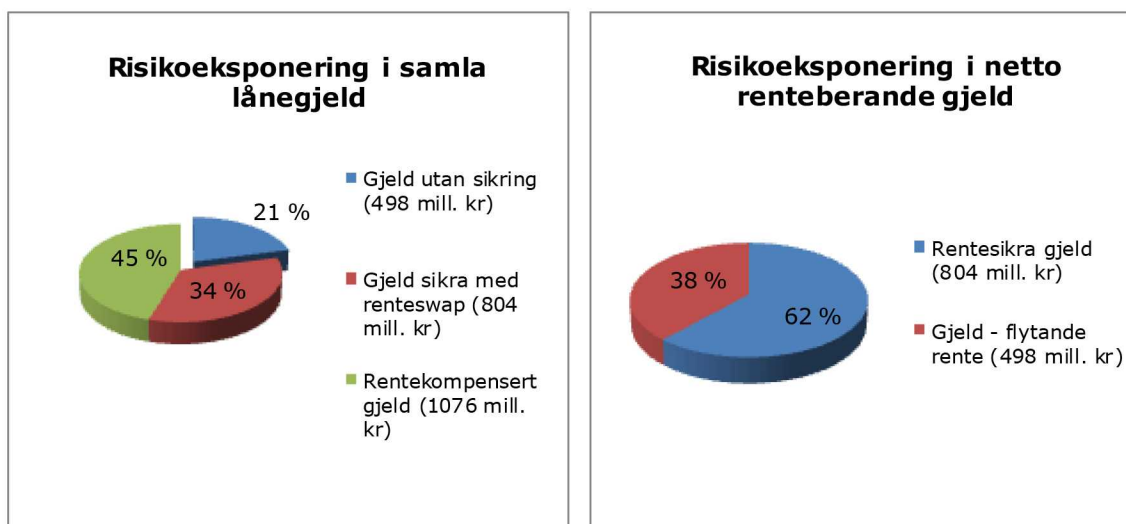
Forvaltning av gjeldsporteføljen og øvrige finansieringsavtalar

Det vert vist til finansreglementet sitt punkt 7.7. Pr. 31.08.17 har fylkeskommunen ei samla lånegjeld på 2377,7 mill. kr. Av dette er 803,7 mill. kr lån som er rentesikra med rentebytteavtalarⁱⁱⁱ, 1444,0 mill. kr er lån med Nibor tilknytt rente, og 130,0 mill. kr er lån med pt. rente.

Låneporteføljen består av serielån i Kommunalbanken og lån i kapitalmarknaden (sertifikat- og obligasjonslån). Andelen serielån (965 mill. kr) utgjer 41 % av den totale gjelda, medan lån i kapitalmarknaden (sertifikat: 547 mill. kr og obligasjonar: 866 mill. kr) utgjer 59 %. Ein del av låna i kapitalmarknaden har relativt kort løpetid og må refinansierast ved forfall. Innan eitt år har lån på til saman 674,5 mill. kr forfall. Dette utgjer 28,4 % av den samla gjeldsporteføljen.

Av den samla lånegjelda får fylkeskommunen rentekompensasjon på ei investeringsramme på omlag 1 mrd. kr. Ved berekning av rentesikringsandel nyttar vi den delen av gjelda som er utsett for renterisiko (netto renteberande gjeld) – vi trekker difor ut lånegjeld tilsvarende investeringsramma som vert rentekompensert.

Diagramma under syner kor stor del av den samla gjelda som er utsett for renterisiko og sikringsandelen i høve finansreglementet pr. 31.08.17:

Av den samla lånegjelda vert 1076 mill. kr rentekompensert og 803,7 mill. kr er rentesikra. Såleis er det kun 498 mill. kr av den totale gjelda som vert rekna til flytande vilkår. Dette medfører at 21 % av den samla gjelda er eksponert for renterisiko.

Diagrammet til høgre syner sikringsandelen av netto renteberande gjeld. Pr. 31.08.17 er netto renteberande gjeld 1301,7 mill. kr, og vi har ein rentesikringsandel på 61,7 %. Rentesikringsandelen på 61,7 % viser at vi har ein høg sikringsgrad på den netto rente-eksponerte gjelda, utifrå at maksimumsnivået i finansreglementet er 66 %.

Fylkesrådmannen har hatt som målsetting å ha ein høg del av låneporteføljen på fastrentevilkår når det er forventing om stigande rentenivå. Rentebindingar både på kort og lang sikt vert såleis vurdert fortløpande.

Vekta attståande rentebindingstid på låneporteføljen er berekna til 1,38 år, og gjennomsnittleg løpetid for låneporteføljen 4,87 år. Dette er innafor finansreglementet sine ramar.

ⁱⁱⁱ Rentebytteavtale er ein avtale mellom bank og kunde om bytte av framtidige renteutbetalingar. Som hovudregel vil den eine parten betale fast rente i heile perioden, medan den andre parten betalar flytande Nibor rente. I gjeldande rentebytteavtalar er det fylkeskommunen som betalar fast rente medan banken betalar flytande Nibor rente.

Tabellen nedanfor viser ei samanlikning av eigne rentevilkår (snittrente) mot marknadsvilkår i rapporteringsperioden:

	31.08.2016		31.12.2016		30.04.2017		31.08.2017	
	mill. kr	%	mill. kr	%	mill. kr	%	mill. kr	%
Rentekostnad i perioden/ snittrente	17,0	2,5 %	16,6	2,3 %	17,9	2,3 %	16,6	2,1 %
Rentekostnad benchmark i perioden/ gj.sn NIBOR 3M	7,0	1,0 %	7,9	1,1 %	7,7	1,0 %	6,8	0,9 %

Snittrenta i perioden for heile porteføljen er 1,2 %-poeng høgare enn referanserenta. Om lag halvparten av denne meirkostnaden i høve referanserenta (flytande vilkår) er forsikringspremien fylkeskommunen betalar for å redusere risikoen i høve renteendringar på kort og mellomlang sikt. Den andre halvparten skuldast at bankane har ein margin på sine utlån utover referanserenta.

Fylkesrådmannen er forplikta til å ta opp vedteke lån i løpet av året. På bakgrunn av vurderingar knytt til differansen mellom låne- og innskotsrenta vart låneopptaket for 2017 teke opp i førre rapporteringsperiode som eit sertifikatlån. Lånet er rullert i denne rapporteringsperioden med same beløp. I tillegg er eit anna sertifikatlån rullert. Det er ikkje inngått nokon nye rentebyteavtalar i perioden.

Risikovurdering

I finansreglementet punkt 10.2 står det at det skal gjerast ei risikovurdering i høve renterisikoen ved ei generell endring i renta på 1 % -poeng.

Berekninga viser at med gjeldande portefølje per 31.08.17 vil fylkeskommunen få ein gevinst på 8,3 mill. kr ved ein renteoppgang på 1 %. Den rentebærande likviditeten utgjer ein større del enn den flytande delen av gjeldsportefølja. I følgje berekninga vil ei endring i renta få ein svak positiv innverknad på økonomien i fylkeskommunen på kort sikt.

Når ein tek omsyn til storleiken på finansporteføljen vil fylkesrådmannen konkludere med at risikoeksponeringa per 31.08.17 er innafor eit akseptabelt nivå.

Konklusjon/tilråding

Fylkesrådmannen har ovanfor lagt fram sin rapport på finansporteføljen per 31.08.17. Fylkesrådmannen tilrår at fylkestinget tek rapporten til orientering.